

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΕ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 9 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1937

ΑΡΙΘ. 40

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ διὰ τῆς θείας αὐτοῦ χάριτος συναγαγὼν αὐτῆς ἡμᾶς, Σεβασμιώτατοι ἀδελφοί, ἐπὶ τὸ αὐτὸ, τὸ μὲν πρὸς διάσκηψιν ἐπὶ γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, χρῆζόντων τῆς ἐπισταμένης μελέτης ἀπάσης τῆς Ἱεραρχίας, τὸ δὲ πρὸς ἀμοιβαίαν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν τῶν πνευματικῶν τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας ποιμένων.

Ὡς εἶναι γνωστὸν καὶ ὡς πολλάκις εἶπομεν ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης, πρὸς διαφώτισιν τοῦ ζητήματος, ἀπὸ τῶν πρώτων ἡδὴ ἡμερῶν τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας αἱ συνελύσεις τῶν Ἱεραρχῶν ἐπεβάλλοντο ὡς ἀνάγκη τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, διὰ θεσπισμάτων δὲ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ὠρίσθησαν τὰ κατ' αὐτάς κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε ἐνομοθετήθησαν ὡς καθήκον τῶν Ἱεραρχῶν, ὧν οἱ ἀδικαιολογητῶς μὴ προσερχόμενοι εἰς αὐτάς ὑφίσταντο κανονικὰς κυρώσεις. Τὴν ἐνδοξοτέραν ἐποχὴν αὐτῆς ἡ Ἐκκλησία διήνησε ὑπὸ τὰς τακτικὰς τῆς Ἱεραρχίας συνελύσεις, δι' ὧν καὶ τὰ προκύπτοντα ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα ἐπελύοντο καὶ διὰ κανονικῶν διατάξεων ἐρρυθμίζετο ἡ καθόλου ἐκκλησιαστικὴ ζωή.

Αἱ ἱστορικαὶ περιστάσεις, μεταβαλοῦσαι τὸ ὅλον σύστημα τῆς διοικήσεως τῶν ἐπὶ μέρος ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ ἐν τοῖς νεωτέροις ἰδίως χρόνοις καταργήσασαι τὴν διοικητικὴν αὐτοτέλειαν τῶν Μητροπόλεων, μετὰ τῶν ὑπ' αὐτάς Ἐπισκοπῶν, ἐξ οὗ καὶ οἱ Ἐπίσκοποι ὀνομάσθησαν Μητροπολίται, αἵτε τῆς ὀνομασίας ἀποβαλοῦσαι τὴν παλαιὰν αὐτῆς ἔννοιαν, συνετέλεσαν εἰς τὸν καθορισμὸν συγκεντρωτικοῦ διοικητικοῦ συστήματος καὶ συνεπέειν τούτου εἰς τὴν παραγκώνισιν τοῦ ἱερωτάτου θεσμοῦ τῶν συνελύσεων τῆς Ἱεραρχίας, τῆς κατὰ κανόνας μόνης διοικητικῆς ἀρχῆς τῆς Ἐκκλησίας. Αἱ νεώτεροι γενεαὶ ἐμορφώθησαν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ νεωτέρου διοικητικοῦ συστήματος, ἀλλ' οὐδαμῶς ἀπέλειπε τοὺς Ἀρχιερεῖς ἢ βαθεῖα συναίσθησις τῆς ἀρχαίας κανονικῆς τάξεως. Τὸ νεώτερον σύστημα τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἀρξάμενον κυρίως εἰπεῖν ἐν τῇ Μ. τοῦ Χριστοῦ οὐκ, παρὰ τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν ἐν τῇ Ἐνδημούσῃ Συνόδῳ τοῦ 1593 ἐπὶ Ἱερουσίου β'. καθίστατο ἀδύνατος ἢ τακτικὴ συνέλευσις τῆς Ἱεραρχίας ἐκράτηθεν ὑπὸ τύπον ὀλιγομερικὸν μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἐθνικῶν Κανονισμῶν. Εἶτα ὑπὸ τύπον ἀντιπροσωπευτικὸν

εἰσήχθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, διὰ τοῦ ἰδρυτικοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου Διατάγματος τοῦ 1833 καὶ κατεκυρώθη διὰ τοῦ Συνοδικοῦ Τόμου τοῦ 1850, ὁρίσαντος ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὑπερτάτην ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν γνωρίζει «*Σύνοδον διαρκῆ, συνισταμένην ἐξ Ἀρχιερέων, προσκαλουμένων ἀλληλοδιαδόχως, κατὰ τὰ πρεσβεία τῆς χειροτονίας*». Τὸ ἐπὶ ἕνα ἡδὴ αἰῶνα ἐμπολιτευόμενον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος διοικητικὸν τοῦτο σύστημα ὑπολαμβάνουσιν οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς χώρας ὅτι συνάδει πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ πολιτικοῦ Συντάγματος, καθ' ἣν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος «*διοικεῖται ὑπὸ Ἱεράς Συνόδου Ἀρχιερέων*» οὐχὶ «*τῶν Ἀρχιερέων*», ἀλλ' Ἀρχιερέων ἄνευ ἀθροῦν, καὶ ὅτι ἐπομένως ὁ θεσμὸς τῆς Ἱεραρχίας οὐδαμῶς ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, διότι τοῦτο εἶχεν ὑπ' ὄψιν Σύνοδον ἀντιπροσωπευτικὴν ἐξ Ἀρχιερέων, οὐχὶ δὲ Σύνοδον ἐκ πάντων τῶν Ἀρχιερέων.

Διὰ τοῦ Καταστατικοῦ νόμου 1923 ἡ Ἱεραρχία ὠρίσθη πράγματι ὡς διοικητικὸν τῆς Ἐκκλησίας σῶμα, ὅλον, ἄλλως τε, προβλέπεται καὶ ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον εἰς σχετικὴν ἀνακοίνωσιν περὶ τῆς ἐπελθούσης τότε μεταβολῆς ἐχαράκτηζε τὸ νέον σύστημα διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὡς «*μᾶλλον πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὴν ἀρχαίαν τῆς Ἐκκλησίας τάξιν σύμφωνον*», ἔλεγε δὲ ὅτι τὸ προηγούμενον «*σύστημα τῆς διαρκοῦς ἀντιπροσωπευτικῆς Συνόδου*» εἰσήχθη καὶ ἠυλογήθη «*διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν καιρῶν*». Ἀπαξ ἀναβιώσας ὁ θεσμὸς τῆς Ἱεραρχίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη ἐπὶ τῆς κοινῆς συνειδήσεως. Ὅθεν ὅτε ἐν ἔτει 1925, ἕνεκα τῶν γνωστῶν λόγων δικτατορικῶς δι' ἀναγκαστικοῦ νομοθετικοῦ Διατάγματος κατεστάθη καὶ πάλιν Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος, ὠρίσθη ὅτι αὕτη «*ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἀνωτάτην Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν, ἣτοι τὴν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας, ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίαν*», πλὴν ὠρισμένων περιπτώσεων. Μετὰ ἐξιετίας περίπου διὰ τοῦ Νόμου 5187 τοῦ 1931, ψηφισθέντος ὑπὸ τῶν δύο ἰσχυρόντων τότε νομοθετικῶν σωμάτων, ὠρίσθη ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, «*διοικεῖται ὑπὸ τῶν κανονικῶν αὐτῆς ἐν ἐνεργείᾳ ἀρχιερέων*» ὅτι «*Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ Σύνοδος πάντων τῶν ἐχόντων Μητροπόλεις Ἀρχιερέων καλουμένη Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*», ἀντιπροσωπεύων δὲ ταύτης εἶναι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἡ μὲν Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας «*ὡς Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ ἀποφαίνεται περὶ παντὸς γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος καὶ*

ἐκλέγει τοὺς Ἀρχιερεῖς», ἡ δὲ ὀλιγομελής Ἱερὰ Σύνοδος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου «ὡς διαρκὲς διοικητικὸν σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀσκεῖ πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν διοικητικὴν ἐξουσίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ συμφώνως πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνας, τοὺς κειμένους νόμους καὶ τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἱεραρχίας».

Ταῦτα ἐπὶ λέξει ὀρίζει ὁ τελευταῖος Καταστατικὸς νόμος, ἀλλὰ κατὰ τοὺς ἰσχυριζομένους ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς Ἱεραρχίας ἀντιπίπτει εἰς τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ πολιτικοῦ Συντάγματος, καθ' ἣν ἡ Ἐκκλησία διοικεῖται ὑπὸ Συνόδου Ἀρχιερέων, ἐννοεῖται δὲ Ἀρχιερέων ἐναλλασσομένων κατὰ τὰ πρὸςβεῖα τῆς χειροτονίας, θεωρεῖται ἀκριβῶς ἡ διάταξις αὕτη περὶ τῆς ὑπὸ τῆς διαρκοῦς Συνόδου ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἱεραρχίας ὅτι εἶναι ἀντισυνταγματική. Διότι ἡ διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος εἶναι αὐτοτελὲς σῶμα καὶ ἐν τοῖς διοικητικοῖς ἀνεξάρτητον ἀπὸ πάσης ἄλλης ἀρχῆς. Προφανῶς ὑπάρχει κενὸν ἐν τῷ νόμῳ, ὅστις δὲν καθορίζει τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις τῶν δύο Συνόδων, ἀλλ' εἶναι προφανές ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας δὲν εἶναι διοικητικὸν σῶμα κατὰ τὸν ἰσχύοντα νῦν Καταστατικὸν νόμον καὶ ἐπομένως οὐδαμῶς θίγει τὴν αὐτοτέλειαν τοῦ κυρίως διοικητικοῦ σώματος τῆς ὀλιγομελοῦς Συνόδου καὶ μὴ θίγουσα τὴν αὐτοτέλειαν αὐτῆς δὲν εἶναι ἀντισυνταγματική. Βεβαίως τὴν προέλευσιν αὐτῆς ἔλκει ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἐκ τῶν ἱερῶν κανόνων, ὧν τὸ κῆρος κατοχυροῖ τὸ πολιτικὸν Σύνταγμα ἐπιβάλλον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸ τηρεῖν αὐτοὺς ἀπαραλλάκτως καὶ ἀπαρασαλεύτως ὡς αἱ λοιπαὶ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, ἀλλὰ τὸ ζήτημα ἐξετάζεται ἀπὸ τῆς ἐπιόψεως οὐχὶ τῶν ἱερῶν κανόνων, ἀλλὰ τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν κειμένων νόμων.

Ἔχομεν τὴν ἀντίληψιν, ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν κατέστη δυνατόν νὰ παραμείνῃ ἐν ἰσχύϊ ὁ τύπος τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, ὁ καθορισθεὶς διὰ τοῦ Καταστατικοῦ νόμου τοῦ 1923, τοῦ ἐκ τῆς Ἱεραρχίας προελθόντος μοναδικοῦ τούτου μνημείου ἐν τῇ ἰστορίᾳ τῆς ἐξελίξεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ πολιτεύματος τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ 1931 καθοριζόμενος συνδυασμὸς τῆς Ἱεραρχίας κατὰ τριετίαν ἢ καὶ ἐκτάκτως συνερχομένης, μετὰ τῆς ὀλιγομελοῦς Ἱερᾶς Συνόδου ὡς διοικητικοῦ σώματος, καὶ κανονικῶς ἔρρωται, ἅτε τῆς Συνόδου ταύτης ἐκπροσωποῦσης τὴν Ἱεραρχίαν, τὴν κανονικὴν Ἀρχὴν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ εἰς τὸ πολιτικὸν δὲν προσκορῶει Σύνταγμα.

Εἶναι γνωστὴ ἡ ἀντίληψις τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς χώρας περὶ τῆς ἰσχύος τῶν ἱερῶν κανόνων ὡς μὴ ὑπερκειμένης τοῦ Συντάγματος καὶ ἡ ὅλος ἀβάσιμος θεωρία περὶ «δογματικῶν» κανόνων. Τὸ ἐφ' ἡμῖν προσεπαθήσαμεν νὰ καταρτίσωμεν τὴν θεωρίαν ταύτην καὶ τὴν ἐσφαλμένην περὶ τῶν κανόνων ἀντίληψιν δι' ἰδίας ἐπιστημονικῆς μελέτης. Διὰ τοὺς πολιτικοὺς ἀνδρας ἀπέβη, οὕτως εἰπεῖν, παράδοσις ἢ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τῆς διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀλλ' ὅταν πείσωμεν αὐτοὺς ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, ἡ περὶ γενικῶν ἀποφαινομένης ζητημάτων, δὲν θίγει τὰ δικαιώματα καὶ τὴν αὐτοτέλειαν τῆς ὀλιγομελοῦς, ἐναλλασσομένης κατὰ τὰς ἐπι-

αυσίας περιόδους, Συνόδου, βεβαίως θὰ στηρίξωμεν τὸν ἱερώτατον τῆς Ἱεραρχίας θεσμόν, ἐμπολιτευόμενον ἐν πάσαις σχεδὸν ταῖς Ὁρθόδοξοις καὶ ἐν τισὶν ἑτεροδόξοις Ἐκκλησίαις. Εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ στηρίξωμεν αὐτόν, ὡς ἀνώτατον βουλευτικὸν τῆς Ἐκκλησίας σῶμα, ἀποφαινόμενον περὶ ζητημάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν καθόλου ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, παρέχον γενικὰς κατευθύνσεις καὶ καθοδηγοῦν ἐκάστοτε τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἢ ἄλλως τε τὰ μέλη ἐκ τῆς Ἱεραρχίας προέρχοντα.

Πάντως ὅμως δὲν πρέπει τις νὰ ὑπολάβῃ ὅτι ἡ καλὴ πορεία καὶ ἡ πρόοδος τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τοιούτου ἢ τοιούτου διοικητικοῦ συστήματος. Ὅταν οἱ Ἀρχιερεῖς ἐμποροῦμεθα τοῦ ἀποστολικοῦ πνεύματος καὶ ἔχομεν πάντοτε βαθεῖαν συναίσθησιν τῆς ἡμετέρας ἀποστολῆς, στηρίζομεν δὲ τὴν ἡμετέραν διοικητικὴν καὶ ποιμαντικὴν δράσιν ἐπὶ τῶν ἱερῶν κανόνων, τῆς πολυχρόνου ταύτης πηγῆς πάσης πνευματικῆς δυνάμεως τῆς Ἐκκλησίας, βεβαίως, ὑπὸ οἰονδήποτε κανονικὸν διοικητικὸν σύστημα δυνάμεθα νὰ ἐκτελέσωμεν τὰ ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τοῦ πνευματικοῦ ποιμνίου ἱερὰ καθήκοντα ἡμῶν. Τὸ διοικητικὸν σύστημα εἶναι ἐξωτερικὴ διατύπωσις τρόπων ἐνεργειῶν, ἀλλὰ τὴν δύναμιν ἡμῶν καὶ τὴν ζωογόνον πνοὴν δέον ν' ἀρνώμεθα ἐκ τῆς παραδοθείσης εἰς ἡμᾶς ἱερᾶς παρακαταθήκης οὐχὶ μόνον τῆς δογματικῆς διδασκαλίας καὶ τῶν σεπτῶν παραδόσεων, ἀλλὰ καὶ τοῦ Συντάγματος τῶν ἱερῶν κανόνων, ἐκ τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοῦ ὑπὲρ αὐτῆς ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ.

Τὰ θέματα, ἀνα θ' ἀπασχολήσωσι τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας κατὰ τὴν παρούσαν συνέλευσιν αὐτῆς ἀπεστάλησαν ἤδη πρὸ πολλοῦ εἰς τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας, ὧν τινες ἐδήλωσαν περὶ τίνα τοῦτον ἐπιθυμοῦσι ν' ἀσχοληθῶσιν ἐιδικώτερον. Τὰ περισσότερα τούτων χεῖροισιν ἐπισταμένης μελέτης καὶ ἐρεῦνης διότι ἀναφέρονται εἰς ζωικώτατα ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας, ὡς τὸ πρῶτον θέμα περὶ τοῦ Μοναχικοῦ βίου καὶ τῶν Μοναστηρίων ἐν γένει. Δυστυχῶς παρατηρεῖται ἀπροθυμία περὶ τὴν προσέλευσιν νέων εἰς τὸν μοναχικὸν βίον, ἱκαναὶ δὲ τῶν Μονῶν κινδυνεύουσι ν' αὐτοδιαλυθῶσιν ἐλλείπει μοναχῶν. Τοῦτο θὰ εἶναι πρὸς ζημίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινωνίας, διότι ὅπως πάντοτε εἰς πάσας τὰς ἐποχὰς καὶ σήμερον, καλῶς διοργανούμενος, ὁ Μοναχικὸς βίος δύναται νὰ προσφέρῃ μεγάλας ὑπηρεσίας. Διὰ τὸν λόγον ἀκριβῶς τοῦτον οὐχὶ μόνον εἰς τὰς ὀρθόδοξους χώρας καταβάλλονται μεγάλα προσπάθειαι πρὸς ἀνόρθωσιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ Μοναχικοῦ βίου, ἀλλὰ καὶ ἐν χώραις ὡς λ. χ. ἐν Ἀγγλίᾳ, ἔνθα πρὸ αἰῶνων εἶναι κατηργημένος ὁ βίος οὗτος, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀποκαθίσταται καὶ πάλιν διὰ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ὡς σπουδαίως παραγόντος τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς τῆς χώρας. Ἐν Ρουμανίᾳ ὑπάρχουσι καὶ Σχολαὶ Μοναστηριακαὶ πρὸς μόρφωσιν τῶν νέων μοναχῶν, ἀκμάζουσι δὲ ἰδίως αἱ γυναικεῖαι Μοναὶ αἵτινες ἀσκοῦσι φιλανθρωπικὴν δράσιν σημαντικὴν. Εἰς τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν ὑπέβαλεν εἰδικὸν ὑπόμνημα ὅπερ θὰ τεθῇ ὑπ' ὄψει τῆς Ἱεραρχίας.

Τὸ δευτέρον θέμα ἀναφέρεται εἰς τὸν καθορισμὸν

της τάξεως, της σειράς και του καθορισμού των Ισχυρόντων σήμεραν Ἐκκλησιαστικῶν ὀφφικίων, διότι σὺν τῷ χρόνῳ κατηγορήθησαν τὰ κατὰ τοὺς μέσους χρόνους Ισχυόντα, δὲν ἐδόθη δ' εὐκαιρία νὰ καθορισθῶσι σαφῶς ὁ βαθμὸς καὶ ἡ σειρά τῶν σήμεραν Ισχυόντων καὶ νὰ λείψῃ ἡ παρατηρουμένη ἀσάφεια χάριν τῆς ὁμοιομόρφου Ἐκκλησιαστικῆς τάξεως.

Μέγα κοινωνικὸν κακὸν ἐπιπολίαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἶναι ὁ παράνομος συνοικισμὸς, ὅστις σαλεύει ἐκ βάθρων τὴν ἑλληνικὴν οἰκογένειαν, ἀλλ' ἐξ ἴσου μέγα, ἂν μὴ καὶ μεγαλύτερον κακὸν εἶναι ἡ ἀποφυγὴ τῆς τεκνογονίας, ἣτις διαστρέφει καὶ καταργεῖ τὸν ἡθικὸν σκοπὸν καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ γάμου. Τὰ δύο ταῦτα κακὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ μελετηθῶσι ἐπισταμένως ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας καὶ νὰ ὑποδείξῃ αὐτῆς τοὺς τρόπους τῆς καταπολεμήσεως αὐτῶν. Πρόκειται δὲ περὶ ζητημάτων ἀπαιτούντων μεγάλην προσοχήν. Ὅλοι ἐνθυμούμεθα ὅτι ὅταν πρὸ τινῶν ἔτων οἱ Ἱεράρχαι ἄλλης Ἐκκλησίας ἀπεφάνθησαν ἐπὶ τοῦ δευτέρου ζητήματος, διέπραξαν σφάλματα, ἀποδοκιμασθέντα ὑπὸ πολλῶν διὰ τοῦ τύπου. Ἀπαιτεῖ λοιπὸν μεγάλην προσοχήν τὸ σπουδαιότατον ἅμα καὶ λεπτότατον τοῦτο ζήτημα.

Ὡς θέμα πρὸς συζήτησιν ὠρίσθη καὶ ἡ στάσις τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ ζητήματι τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν. Τὸ ζήτημα τοῦτο συζητεῖται κυρίως παρὰ τοῖς ξένοις. Πρὸ τινῶν ἡμερῶν διακόσιοι ἀντιπρόσωποι διαφορῶν ἔθνῶν συνήλθον ἐν Λονδίῳ εἰς διεθνῆς Συνέδριον ὑπὲρ τῆς ἀποτεφρώσεως τῶν νεκρῶν ἐν κρηματορείοις. Ἐν τῇ πραγματικότητι ζήτημα τοιοῦτο δὲν ὑφίσταται παρ' ἡμῖν, ἀλλ' ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν παρουσιάζεται καὶ ἀνακινεῖται ἐκάστοτε δι' αἰτήσεων καὶ συζητήσεων, ὑπάρχουσι δὲ καὶ οἱ συνηγοροῦντες ὑπὲρ τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν. Διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ὀρθῆς καὶ προεπούσης στάσεως τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἀρκεῖ ἀπλῶς ἀρνητικὴ ἀπόφασις, ἀλλὰ καὶ προσεκτικὴ μελέτη τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν συνιστῶντων τὴν καῦσιν καὶ συνηγορούντων ὑπὲρ αὐτῆς, πρὸς ἐπισημονικὴν ἀναίρεσιν αὐτῶν καὶ ἐμπέδωσιν τῆς παραδόσεως καὶ τοῦ ἔθους τῆς ταφῆς τῶν νεκρῶν. Ὑπάρχουσι δὲ πολλὰ λεπτομέρεια, αἵτινες δέον νὰ ληφθῶσι ὑπ' ὄψιν.

Τὸ θέμα περὶ τῆς ἐξομολογήσεως καλὸν εἶναι νὰ γενικευθῇ ὑπὸ τὴν ἑξῆς διατύπωσιν αὐτοῦ : Περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἐξομολογήσεως, καὶ νὰ μελετηθῶσι οἱ τρόποι δι' ὧν τὸ μέγα τοῦτο Μυστήριον δύναται καὶ πάλιν νὰ καταλάβῃ τὴν προσήκουσαν θέσιν ἐν τῇ θρησκευτικῇ ζωῇ τοῦ εὐσεβοῦς ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ὡς γνωστὸν ἡ ἐπιδιωκωμένη πύκνωσις τοῦ κηρύγματος τοῦ θείου λόγου δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὴ ἄνευ τῆς ἐξομολογήσεως. Αὕτη διεξάγεται σήμεραν πλημμελῶς, ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων, ὑπάρχει δὲ ἄμεσος ἀνάγκη μορφώσεως ἐξομολόγων καὶ καθοδηγίας τοῦ ποιμανίου πρὸς τέλει τοῦ Μυστηρίου. Ἡ Ἱερά Σύνοδος προεκήρυξε διαγωνισμὸν πρὸς σύνταξιν ὁδηγοῦ καὶ διὰ τοὺς πνευματικούς καὶ διὰ τοὺς ἐξομολογουμένους, ἥδη δὲ ὑπεβλήθησαν δοκίμια τινα, ὧν ἡ ἐξέτασις ἴα παραπεμφθῆ, συμφῶνως τῇ προκηρῦξει, εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν.

Σπουδαιότατον θέμα, ἄξιον τῆς συντόνου προσοχῆς τῆς Ἱεραρχίας καὶ τῆς ἐπισταμένης μελέτης αὐτῆς

εἶναι τὸ περὶ διατάξεων περὶ οἰκογενείας τοῦ νέου Ἀστικοῦ κώδικος, ὅστις παραμένει ἐν σχεδίῳ. Εἶναι γνωστὸν ὅτι παρεσέφρυσαν εἰς τὸ σχέδιον τοῦτο διατάξεις ἀνατρεπτικαὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ θεσμοῦ καὶ τινες ἀντίθετοι πρὸς τὰς περὶ βαθμῶν συγγενείας διατάξεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Εὐτυχῶς κατὰ τὴν τελευταίαν ἀναθεώρησιν τοῦ σχεδίου εἰς τὴν σχηματισθησομένην μεγάλην Ἐπιτροπὴν θ' ἀντιπροσωπευθῆ καὶ ἡ Ἐκκλησία, ἔχομεν δὲ διαβεβαίωσιν τῆς Κυβερνήσεως ὅτι θὰ ληφθῶσι ὑπ' ὄψιν αἱ ἀπόψεις αὐτῆς καὶ δὲν θὰ γίνωσι δεκταὶ αἱ ἀκρότητες τῶν συντακτῶν τοῦ σχεδίου. Ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη ν' ἀποφανθῆ ἡ Ἱεραρχία μέχρι τίνος σημείου δύναται νὰ σφάσῃ ἡ ἐκκλησιαστικὴ οἰκονομία, προκειμένου περὶ βαθμῶν συγγενείας, μὴ καθοριζομένων ὑπὸ διατάξεων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἢ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς τὴν Ἱεραρχίαν προσήκει ν' ἀποφανθῆ καὶ περὶ τῆς οἰκονομίας ἐν τῷ ζητήματι τῆς κανονικῆς ἡλικίας τῶν χειροτονουμένων. Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ ὑπάρχουσαι κανονικαὶ διατάξεις περὶ τῆς ἡλικίας τῶν χειροτονουμένων Διακόνων καὶ Πρεσβυτέρων κατὰ κοινὴν συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας θεωροῦνται ἐπιδεκτικαὶ ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας, διὰ τοῦτο καὶ ἡ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίαι ἐφήρμοσαν τὴν οἰκονομίαν ταύτην, ἐφ' ὅσον τὸ προσὸν τῆς ἡλικίας δὲν συνδέεται μετὰ τῆς δογματικῆς ἐννοίας τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱερωσύνης. Αἱ κανονικαὶ διατάξεις ὠρίαν τὴν ἡλικίαν ὡς προσὸν δηλοῦν τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἱκανότητα τοῦ ὑποψηφίου. Ἀλλ' αὕτη δὲν συντελεῖται διὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. Παρ' ἄλλοις μὲν εἶναι ταχεῖα, παρ' ἄλλοις δὲ βραδεῖα. Διὰ τοῦτο οὐ μόνον κατὰ τοὺς ἀρχαίους καὶ μέσους ἀλλὰ καὶ τοὺς νέους χρόνους ἔχομεν χειροτονίας κληρικῶν ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ. Οἱ ἀποφοιτῶντες ἐκ τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τῆς Χάλκης καὶ Ἱεροσολύμων ἐχειροτονοῦντο πολλάκις καὶ πρὸ τοῦ 20 ἔτους Διάκονοι καὶ πρὸ τοῦ 25 Πρεσβύτεροι. Ὑπάρχουσι δὲ περιπτώσεις χειροτονίας καὶ Ἐπισκόπων καὶ τις περιπτώσις ἐκλογῆς Πατριάρχου πρὸ τοῦ 30οῦ ἔτους ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις. Πρώτερον ἔτι κατὰ τὸν 15. αἰῶνα ὁ πολὺς Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δοσίθεος β' ἐξελέγη καὶ ἐχειροτονήθη Πατριάρχης πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 28ου ἔτους. Παρ' ἡμῖν ἐν Ἑλλάδι τὸ ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1856 Διάταγμα περὶ προσόντων τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου ἐπανάλαβε τὰς διατάξεις τῶν ἱερῶν κανόνων ὄρισαν τὸ 25ον ἔτος διὰ τὸν Διάκονον καὶ τὸ 30ὸν διὰ τὸν Πρεσβύτερον, ἀλλὰ, λόγου χάριν, ὁ ἀείμνηστος προκατόχος ἡμῶν Θεόκλητος ἐχειροτονήθη Διάκονος μὲν εἰκοσιεδιετῆς τὴν ἡλικίαν (6 Ἰανουαρίου 1870), Πρεσβύτερος δὲ εἰκοσιεξαετῆς (19 Ὀκτωβρίου 1874). Διὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ διότι παρίσταται ἀνάγκη διὰ τὸν ἐφημεριακὸν Κλῆρον, ἤρξατο ἡ ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησία ἐφορμολοῦσα τὴν οἰκονομίαν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ. Ἀλλ' ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Ἱεραρχίαν ἀνήκει νὰ ὀρίσῃ τὸ ὄριον τῆς κατ' οἰκονομίαν διὰ λόγους πραγματικῆς ἀνάγκης συγκαταβάσεως καὶ εἰς τὴν ἐκπροσωποῦσαν αὐτὴν διαρκῆ καὶ διοικοῦσαν Σύνοδον ἢ ἐκάστοτε ἔρευνα τῶν λόγων, δι' οὓς δύναται νὰ

γίνῃ χρήσις τῆς οἰκονομίας. Εἴπομεν «ἀποκλειστικῶς», διότι τὸ δικαίωμα τῆς οἰκονομίας κατὰ θεμελιώδη κανονικὴν ἀρχὴν τῆς Ἐκκλησίας δὲν δύναται ν' ἀσκῆσθαι εἰς ἐπὶ μέρους Ἱεραρχίας οὐδὲ ἡ ὀλιγομελὴς Σύνοδος, μὴ προϋποχούσης σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱεραρχίας. Ἄς ἐπιτραπῆ δὲ νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι ἀποτελεῖ βαρυτάτον κανονικὸν παράπτωμα τὸ νὰ ἐφαρμόσῃ τις τῶν Ἱεραρχῶν, κατ' ἰδίαν προσωπικὴν κρίσιν, τὴν οἰκονομίαν ἐπὶ κειμένων κανονικῶν διατάξεων καὶ νὰ παραβιάσῃ αὐτάς. Ἡ οἰκονομία εἶναι ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τῆς Ἱεραρχίας, ἀνευ δὲ ἀποφάνσεως αὐτῆς καὶ σχετικῆς ἀδείας τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου ἐπιβάλλεται ὡς καθήκον ἢ κατὰ γράμμα τήρησις τῶν κανονικῶν διατάξεων.

Τὸ θέμα περὶ τῶν ὑπὸ τῶν παλαιοημερολογιτῶν καὶ τῶν καθηρημένων κληρικῶν τελουμένων Μυστηρίων εἶναι ὡσαύτως ἄξιον προσοχῆς, διότι, δυστυχῶς, οὐχὶ ἄπλαξ συνελήφθησαν πρόσωπα ἀνίερα, ἀνευ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ ἡμερολογισμοῦ, ἧτοι τῆς τηρήσεως τῶν παλαιῶν ἡμερομηνιῶν τῶν ἑορτῶν, χωρὶς νὰ ἔχωσιν ἱερωσύνην, τελοῦσι Μυστήρια, πλὴν δὲ τούτου ἐγένοντο τελευταίως ἀθροαὶ παρὰ καθηρημένων χειροτονία διακόνων καὶ ἱερομονάχων ἰδίως παρὰ τῶν τέως Ἀρχιεπισκόπων Ματθαίου Καρπαθάκη καὶ Γερμανοῦ Βασιλοπούλου, ὧν ὁ δευτέρος λέγεται ὅτι προέβη μέχρι τοῦδε εἰς ὑπερεκατὸν χειροτονίας.

Πρὸ τινῶν ἡμερῶν κατηγγέλθη ὅτι οἱ δύο εἰρημῶν καθηρημένοι κληρικοί, πῆξαντες ἰδίαν παρασυναγωγὴν τοῦ ἡμερολογισμοῦ καὶ ἀποσπασθέντες ἀπὸ τῶν λοιπῶν ὁμοφρόνων, ἐτοιμάζονται νὰ προβῶσι καὶ εἰς χειροτονίας Ἐπισκόπων.

Συναφὲς δὲ πρὸς τὸ θέμα τοῦτο εἶναι καὶ τὸ ἕτερον θέμα περὶ καθορισμοῦ ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς τῆς καθαιρέσεως μόνον ἐπὶ παραπτωμάτων συνεπαγομένου κώλυμα πρὸς ἱερωσύνην καὶ ἐποικίως μὴ δυναμένης ν' ἀνακληθῆ. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑποδειχθῆ ἡ μεγάλη σημασία τοῦ ζητήματος τούτου. Διότι ἡ εὐκόλως ἐπιβαλλομένη ἀλλὰ καὶ εὐκόλως ἀνακαλουμένη καθαιρέσις, καὶ τὸ κῆρος τῆς Ἐκκλησίας θίγει καὶ εἰς τοὺς καθαιρουμένης ἐμβάλλει τὴν ἰδέαν ὅτι δύναται νὰ προβαίνωσιν εἰς ἱεροπραξίας ἐπὶ τῇ βεβαιότητι ὅτι θάσσον ἢ βράδιον θ' ἀνακληθῆ ἢ καθαιρέσις. Δὲν ἐμελετήθη δὲ παρ' ἡμῶν εἰσέτι ἐπιστημονικῶς ἢ παρὰ τοῖς δυτικοῖς ἀναπτυχθεῖσα θεωρία τοῦ ἀνεξαλείπτου τῆς ἱερωσύνης.

Περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ καθορισμοῦ τῶν καθηκόντων καὶ δικαιωμάτων τῆς διοικήσεως Ἱεραρχίας Συνόδου καὶ τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ὡς ἀναγράφει τὸ προτελευταῖον θέμα, ἐλέχθησαν ἤδη τὰ δέοντα προκειμένου περὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἱεραρχίας. Ὁ καθορισμὸς οὗτος τῶν δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων τῶν δύο Συνόδων εἶναι ἀπαραίτητος καὶ διὰ νὰ δειχθῆ ποῖος εἶναι ὁ χαρακτήρ καὶ ποία ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἱεραρχίας ἀλλὰ καὶ ποία ἡ σχέσις τῶν δύο Συνόδων πρὸς ἀλλήλας. Προδηλον ὅτι ἡ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας προσήκει τῇ ὀλιγομελεῖ καὶ διαρκεῖ Ἱεραρχία Συνόδῳ, ἢ δὲ Ἱεραρχία, ἀποφαινομένη ἐπὶ γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, χαράσσει τὰς γενικὰς κατευθύνσεις τῆς καθόλου πορείας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπιβαλαμβάνομεν δὲ ὅτι καὶ προηγουμένως εἴπομεν, ὅτι

οὕτω τιθεμένου τοῦ ζητήματος οὐδεμία δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφισβήτησις περὶ τῆς πρὸς τὸ πολιτικὸν Σύνταγμα συμφωνίας τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἱεραρχίας, ὃν ἐπιβάλλει καὶ ὑποχρεωτικὸν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καθιστᾷ τὸ Σύνταγμα τῶν ἱερῶν κανόνων.

Τὸ τελευταῖον θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς παρουσίας συνελεύσεως τῆς Ἱεραρχίας ἔχει μᾶλλον θεωρητικὴν σημασίαν. Τὸ θέμα τοῦτο περὶ τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἀπησχόλησε καὶ τὸ κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον συνεληθὸν ἐν Ὁξφόρδῃ τῆς Ἀγγλίας Παγκόσμιον Χριστιανικὸν Συνέδριον, ἐν ᾧ παρέστησαν ἀντιπρόσωποι καὶ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, μετὰ 900 περίπου ἀντιπροσώπων 45 ἔθνων χριστιανικῶν ἐκ πασῶν τῶν ἡπείρων. Τὸ γενικὸν θέμα ὑποδιηρέθη εἰς τὰ ἑξῆς: α) Ἐκκλησία καὶ Ἔθνος β) Ἐκκλησία καὶ Κράτος γ) Ἐκκλησία καὶ Ἔθνος καὶ Κράτος ἐν σχέσει πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ δ) ἡ στάσις τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰς διεθνεῖς σχέσεις καὶ πρὸς τὸν πόλεμον. Ἐκτὸς τῶν ὀρθοδόξων ἀντιπροσώπων ὁμίλησαν οἱ ἐπιφανέστεροι τῶν ἐπιστημόνων Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς, αἱ δὲ κατὰ τμήματα ἐργασίαι ἐσηγήθησαν ἐπὶ ἐκθέσεων καὶ γνωματεύσεων καὶ εἰσηγήσεων, αἵτινες ἐπὶ τριετίαν συνελέγησαν παρ' εἰδικῶν ἐπιστημόνων ὅλου τοῦ κόσμου καὶ ἐκτυπωθεῖσαι ἐτέθησαν ὑπ' ὄψει τῶν συνέδρων. Μεταξὺ τῶν ἐπιστημονικῶν ἐκθέσεων ὑπῆρχε καὶ ἡμετέρα, ἣν παρακληθέντες εἰκομεν πρὸ καιροῦ ἀποστείλει. Μετὰ τολούτην προπαρασκευὴν ἐγένετο ὑπὸ τῶν τμημάτων τοῦ Συνεδρίου εἰδικὴ μελέτη, ἣς τὰ συμπεράσματα εἰσηγήθησαν εἰς τὴν ὀλομέλειαν τοῦ Συνεδρίου ὑπὸ τύπον ψηφισμάτων, ἐγκριθέντων μετὰ ἐμπειριστατικῆς συζήτησιν. Κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τῆς γενικῆς συνελεύσεως τοῦ Συνεδρίου ἐγένετο ὁμοφώνως δεκτὸν περιεκτικώτατον καὶ διδακτικώτατον διάγγελμα, ἐν ᾧ συμπειρηθήθησαν τὰ συμπεράσματα τῶν μελετῶν πάντων τῶν τμημάτων τοῦ Συνεδρίου. Τὸ σχετικὸν πρὸς τὸ ὑπὸ συζήτησιν τῆς παρουσίας συνελεύσεως τῆς Ἱεραρχίας θέμα μέρος τοῦ διαγγέλματος ἔχει ὡς ἑξῆς: Τὸ Κράτος «ἔχει παρὰ τοῦ Θεοῦ τὴν πληρεξουσιότητα πρὸς ἐπιτέλειαν τῶν καθηκόντων του, ἀλλ' ἀκριβῶς διὰ τοῦτο καὶ ὑπόκειται ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ, ὅστις εἶναι ἡ πηγὴ τῆς δικαιοσύνης, ἐν ᾧ τὸ Κράτος εἶναι ὑπερέτης τοῦ δικαίου καὶ οὐχὶ κύριος αὐτοῦ». «Διὰ τοῦτο ὁ Χριστιανὸς δὲν δύναται νὰ ἀναγνωρίσῃ ἄλλην ἀνωτάτην αὐθεντίαν αὐτοῦ ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ, ἢ δὲ ὑπακοή του εἰς τὸ Κράτος συμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν ὑπακοήν του εἰς τὸν Θεόν, ὑπ' ἧς καὶ προσδιορίζεται αὕτη πάντοτε». «Ἡ Ἐκκλησία ἔχει παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀναλάβει καθήκοντα, ἀνευ ὀφείλει πάση θυσίᾳ νὰ ἐπιτελέσῃ. Τούτων τὸ σπουδαιώτατον εἶναι ἡ κήρυξις τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ ἀπόκησις μαθητῶν καὶ ἡ διαορύθμισις τοῦ βίου τούτων συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς διδασκαλίας αὐτῆς. Πρὸς ἐκπλήρωσιν δὲ τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς χρήζει ἡ Ἐκκλησία ἐλευθερίας, ἣν ὀφείλει ν' ἀναγνωρίσῃ εἰς αὐτὴν τὸ Κράτος».

Θὰ ἦτο λίαν μακρὸν νὰ παραγγάγωμεν καὶ ἄλλα ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ σπουδαιωτάτου διαγγέλματος τοῦ Συνεδρίου, ἀλλὰ καὶ τὰ ὀλίγα ταῦτα, ἀπηχοῦντα τὴν κοινὴν συνείδησιν τῆς χριστιανοσύνης διὰ τῶν ἐπι-

φανεστέρων ἀντιπροσώπων αὐτῆς, μαρτυροῦσι πῶς τίθεται τὸ ζήτημα. Ἐν τῷ ἐλληνικῷ πολιτικῷ Συντάγματι καθορίζεται σαφῶς ὅτι ἡ Πολιτεία ἄσκει ἐποπτεῖαν ἐπὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ προστατεύει αὐτὴν ὡς ἐπικρατοῦσαν Ἐκκλησίαν. Αὕτη εἶναι καὶ ἡ μόνη προσήκουσα σχέσις, ἥτις καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐλληνικῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Βυζαντίου ὡς θεμελιώδης ἀρχὴ ἐπεκρατεῖ, ἐνίοτε δὲ μόνον τὴν ἀρχὴν ταύτην παρεβίβζον ἀυθαίρετοὶ τινες αὐτοκράτορες. Τὸ ἱδρυτικὸν τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Διάταγμα τοῦ 1833 δὲν ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς θεμελιώδους ταύτης ἀρχῆς τῶν σχέσεων τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, οὐδ' ἐτηγήθη ἡ διάταξις τοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου τοῦ 1850 καθ' ἣν ἡ Ἱερά Σύνοδος διοικεῖ «τὰ τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς κανόνας ἐλευθέρως καὶ ἀκωλύτως ἀπὸ πάσης κοσμικῆς ἐπεμβάσεως», δὲν ἐτηγήθη λοιπὸν ἡ ἀρχὴ αὕτη, εἶναι δὲ γνωσταὶ αἱ ἔκτοτε καταβαλλόμεναι προσπάθειαι πρὸς ἐπάνοδον εἰς αὐτήν.

Ὁ εὐσεβέστατος ἡμῶν Ἀναξ καὶ ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις, ἥτις ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον ἀνέλαβε τὴν γενικὴν τοῦ Κράτους ἀνόρθωσιν καὶ ἐπετέλεσε τόσα μεγάλα ἔργα, δεικνύουσι πᾶσαν ἀγαθὴν διάθεσιν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι δὲ ἄξιός τῶν εὐχαριστιῶν αὐτῆς ὁ ἐπὶ τῶν Θεραπευμάτων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας Ὑπουργός, ὅστις εἰσηγήθη νόμους σπουδαιότητας ὑπὲρ τοῦ Κλήρου, οἳοι ὁ περὶ κηρωδῶν ὑλῶν καὶ ὁ περὶ Ἱερατικῶν Σχολῶν, δεικνύει δὲ μεγίστην προθυμίαν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἴδού τὰ θέματα, ὧν ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐξέτασις πρόκεινται ἡμῖν ἐν τῇ συνελεύσει ταύτῃ τῆς Ἱεραρχίας, θέματα ὧν τινα ἔχουσι καὶ γενικωτέραν σημασίαν οὐ μόνον διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ διὰ πᾶσαν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Ὅπως δὲ ἡμεῖς μετὰ στοργῆς καὶ ζωηροῦ διαφέροντος παρακολουθοῦμεν τὴν ζῶν τῶν ἐπὶ μέρος Ἐκκλησιῶν, οὕτω καὶ αὐταὶ παρακολουθοῦσι πᾶσαν λεπτομέρειαν τοῦ ἐσωτερικοῦ βίου τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἐκφράσωμεν τὴν συμπάθειαν ἡμῶν πρὸς τὴν ἀδελφὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν τὴν ὑφισταμένην εἰσέτι φρικτὸν διωγμὸν καὶ μαρτύριον ἐκ τῶν ἀθέων ἀρπάγων τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἐν τῇ μεγάλῃ καὶ ἄλλοτε εὐδαίμονι ἐκείνῃ χώρᾳ. Πρὸ τινῶν μηνῶν ἐτελεύτησεν ἐν τῇ ἐξορίᾳ καὶ ἐν μέσῳ θλίψεων κακουχιῶν καὶ στερησῶν ὁ τοποτηρητῆς τοῦ Ρωσικοῦ Πατριαρχικοῦ Θεότου Μητροπολίτης Πέτρος, πᾶσαι δὲ αἱ ἐκ τῆς Ρωσίας ἐκφεύγουσαι εἰδήσεις παριστῶσι φρικτάς τὴν κατάστασιν τῆς Ὁρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

Μεγάλην δοκιμασίαν ὑπέστη καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῶν Σέρβων διὰ τοῦ πρόωγου θανάτου τοῦ Πατριάρχου Βαρνάβα, ὅστις ἀπετέλει μεγάλην φυσιογνωμίαν ἐν τῇ Ἱεραρχίᾳ τῆς ἀδελφῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἄς εὐχηθῶμεν ὅπως ταχέως ἀποκητήσῃ αὕτη ἀνάξιον διάδοχον τοῦ ἐκλιπόντος Πρωθιεράρχου.

Ἡ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας εἰρηνεύει ἤδη μετὰ τὴν γενομένην ἀναγνώρισιν τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Νικολάου, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ Ἐκ-

κλησία Ἱεροσολύμων ὑφίσταται τὰς συνεπείας τῆς ἐκ τῆς μὴ ἀναγνώρισεως τοῦ Πατριάρχου Τιμοθέου ἐκκρεμότητος. Ἡ Ἀγιοταφικὴ Ἀδελφότης διεξάγει σκληρὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν παραλόγων ἀξιώσεων ἐκείνων, οἵτινες ζητοῦσι ν' ἀνατρέψωσιν αἰωνόβιον καθεστὼς ἐν τοῖς προσκυνήμασιν τῶν Ἁγίων Τόπων. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ μεγαλόθυμος Βρετανικὴ Κυβέρνησις, ἥτις κατ' ἐντολὴν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν κυβερνᾷ τὴν Παλαιστίνην, θὰ καταστήσῃ σεβαστὸν καθεστὼς, τὸ ὁποῖον ἐπεβάσθησαν καὶ οἱ ἑτερόθρησκοι κατὰ καιρὸν δυνάσται τῆς Παλαιστίνης.

Ἀκέφαλος παραμένει ἐτι ἡ ἀρχαία καὶ ἔνδοξος Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, μὴ ἐκλεγέντος Ἀρχιεπισκόπου, ἐξόριστος δ' ἐτελεύτησε πρὸ μικροῦ τὸν βίον ὁ Μητροπολίτης Κιτίου Νικόδημος. Οἱ ὑπολειφθέντες δύο Ἱεράρχαι καθῆκον ἔχουσι νὰ μὴ παρατείνωσι τὴν χρεῖαν τοῦ θρόνου.

Εὐτυχῶς τὸ ἀπὸ πολλοῦ ἐκκρεμοῦν ζήτημα τῆς ἐν Ἀλβανίᾳ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐλύθη διὰ τῆς ὑπὸ τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καταστάσεως κανονικῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ.

Ἰκανὰ ζητήματα ἐπασχολοῦσι τὴν καθόλου Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, διετύπωσε δὲ ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν εὐχὴν πρὸς τὴν Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ὅπως μὴ βραδύνη ἡ σύγκλησις Προσυνόδου τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν Ἀγίῳ Ὄρει. Εὐτυχῶς δὲ ἡ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, πρὸς ἣν ἄπειρον πάντες αἰσθανόμεθα τὸν σεβασμὸν, παρὰ τὴν δυσχέρειαν τῶν περιστάσεων ὑφ' ἣν διατελεῖ ὁ κόσμος, διατηρεῖ ἄσβηστον τὴν λαμπάδα τῆς ὀρθοδοξίας καὶ μετὰ κύρους ἀπαραισιώτου ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐπιλύσεως τῶν γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

Ὁ Κύριος, Σεβασμιώτατοι ἀδελφοί, ἐπηγγέθη ὅτι θὰ εὐρίσκειται πάντοτε ἐν μέσῳ δύο ἢ τριῶν συνερχομένων ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Δὲν ἐξήρησε τὴν παρουσίαν Αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλήθους τῶν συνερχομένων, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὄρου τῆς ἐπὶ τῷ ὀνόματι Αὐτοῦ συνελεύσεως αὐτῶν. Ἐπομένως ἐξασφαλίζει τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἢ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ συνέλευσις. Ἐπικαλεσθέντες τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐπὶ τῆς συνελεύσεως ἡμῶν, τῶν συγκροτούντων τὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἃς αἰσθανθῶμεν ἕκαστος ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, ἐμπνέοντος ἡμᾶς καὶ ὀδηγούντος εἰς ἀγαθὰ ὑπὲρ τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας βουλευόμενα. Πᾶσα ἡμῶν σκέψις καὶ πᾶς λόγος ἃς εἶναι σύμφωνοι πρὸς τὸ ἅγιον Αὐτοῦ θέλημα καὶ ἃς ἀποβλέπωσι μόνον εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ εἰς ὠφέλειαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ πληρώματος αὐτῆς. Ἀμήν.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Β'. Κορινθ. 6,1—10.

Μετ' εὐλόγου ἐνδιαφέροντος, καὶ ἐκ παρουσιασθείσης ἀνάγκης ἐν τοῖς κόλποις τῆς ἐν Κορίνθῳ Ἐκκλησίας, ἀνάγκης, ἥτις ἐπέβαλεν εἰς τὸν μακάριον Ἀπόστολον Παῦλον νὰ ἀπολογηθῇ ὑπὲρ τοῦ ἔργου του, ἀπτεται καὶ πάλιν σχετικοῦ πρὸς τὸν ἱεροποστολικὸν βίον θέματος. Ἀριθμῶν τὰς ἀναμνήσεις αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀποστολικοῦ αὐτοῦ βίου, ὁ Παῦλος χαράσσει θανμασίαν εἰκόνα τῆς δράσεως αὐτοῦ εἰς τὸ

ἱερὸν κήρυγμα καὶ δεικνύει ὅτι, τὸ καθ' ἑαυτὸν, μετῆλθε πᾶν δυνατὸν μέσον, καὶ ἠγωνίσθη κυριολεκτικῶς, ἵνα τὸ κήρυγμά του ἀποβῆ καρποφόρον ἐν μέσῳ τῆς Κορινθιακῆς κοινότητας, καὶ μεταγγισθῆ οὕτως εἰς αὐτὴν ἢ χάρις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐν τῇ περιστάσει δὲ ταύτῃ ἐπικαλεῖται πρωτίστως τὴν ἰδιόζουσαν προσοχὴν αὐτῶν τῶν Κορινθίων εἰς τοῦτο ὅτι: ἐκτιμῶντες σπουδαίως τοὺς κόπους καὶ μόχθους τῆς ἀποστολικῆς ζωῆς ἔχουσι χρέος καὶ αὐτοὶ νὰ ἀποδεικνύωσι διὰ τῶν ἔργων καὶ τοῦ βίου αὐτῶν, ὅτι οἱ κόποι δὲν ἀπέβησαν εἰς μάτην, ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ, ὅτι «οἷα εἰς κενὸν ἐδέξαντο τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ». Ἐὰν ἴδιον τῶν κηρύκων τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι νὰ ὑποφέρωσι τὰ πάντα, ἵνα δεῖξωσι καὶ εἰσαγάγωσι τοὺς πάντας εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας, εἶναι ὅμως καὶ χρέος αὐτῶν τούτων τῶν εἰς Χριστὸν ἐπιστρέφόντων νὰ βεβαιώσῃ διὰ τῶν πραγμάτων, ὅτι ἡ ἐμφάνισις τῶν κηρύκων τοῦ Εὐαγγελίου ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει δι' αὐτοὺς ὡς τεκμήριον, ὅτι ὁ Θεὸς ἀποστέλλει τοὺς ἐργάτας αὐτοῦ εἰς βοήθειαν τῶν πάντων, τὰ δὲ «ἔργα καὶ αἱ ἡμέραι» τοῦ κήρυκος τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι ἡμέραι σωτηρίας. «λέγει γὰρ ὁ Θεός· κειρῶ δεκτῶ ἐπήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβόηθῆσά σοι ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας». Τριζυγὴ ἐκ μέρους τῶν χριστιανῶν μαρτυρία εἶναι μία ἄλλη ἀποστολικὴ μαρτυρία ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες ἤθελον νὰ θίξωσιν εἴτε αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔργον τοῦ ἱεροῦ κηρύγματος, εἴτε καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργάτου τῆς ἀποστολικῆς διακονίας.

Πόσον οἱ χριστιανοὶ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι εὐλαβεῖς καὶ εὐγνώμονες εἰς τοὺς κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου, εἰάν ἐσκέπτοντο τὴν ἀγῶνα κυριολεκτικῶς, τὸν ὁποῖον διεξάγουσιν οὗτοι πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων! Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ἰδανικὸς Ἱεραπόστολος λειτουργὸς τοῦ Εὐαγγελίου, ἐκμυστηρεύεται πρὸς τοὺς Κορινθίους τοιαύτας λεπτομερεῖας τῆς ἀποστολικῆς αὐτοῦ ζωῆς, εἴαι, τῷ ὄντι, ἦσαν ἱκαναὶ νὰ ἀποδείξωσιν, ὅτι μόνον ὡς ἀπὸ Θεοῦ κλητὸς Ἀπόστολος ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπομένῃ τις αὐτάς. Ὁμολογεῖ συνεχῆ τὴν μέριμναν αὐτοῦ, πῶς νὰ μὴ διαφύγῃ τι αὐτόν, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο ἀπερισκέπτως νὰ θίξῃ τοὺς ἀκροατὰς του, ἐν ἐπιγνώσει, ὅτι πᾶσα ἐναντίον του προσωπικὴ ἀπαρέσκευα θὰ εἶχεν ἀντίκτυπον ἐπιβλαβῆ, κατὰ τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας, ἐπ' αὐτοῦ ταύτου τοῦ ἔργου τοῦ κηρύγματος. Ἀρχὴ ἀποστολικὴ αὐτοῦ ἦτο: «μηδενὶ διδόναι προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῆ ἢ διακονία» τοῦ κηρύγματος. Τοιαύτη συνεχὴς περισκεψὶς καὶ αυτοκυριαρχία δὲν εἶναι μικρά τις ἀγωνία καὶ μόχθος εἰς τὸν ζῆλωτὴν λειτουργὸν τοῦ Εὐαγγελίου, εἰάν μάλιστα εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ δρᾷ καὶ νὰ κινῆται ἐν μέσῳ πολλῶν καὶ ποικίλων προκλήσεων. Αὐτὴ λοιπὸν ἀφ' ἐνός ἦτο μία ἐμμέριμνος πρόνοια: πῶς ἀκαιρῶς καὶ ἀσκοπῶς νὰ μὴ θίξῃ καὶ νὰ μὴ δώσῃ ὁ Ἀπόστολος τοῦ Κυρίου λαβὴν ἐπὶ κακῶ εἰς κανένα. Ἐξ ἄλλων ὅμως, ἐπίσης ἀγωνιώδης ἦτο ἡ ἄλλη φρονίτις, ὥστε καὶ νὰ παρήκῃ ἑαυτὸν τύπον καὶ ὑπογραμμὸν εἰς πάντα καὶ πάντοτε, ὥστε νὰ φαίνεται διὰ τῶν πραγμάτων, ὅτι ἀληθῶς οἱ Κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι συνεργάται αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποσταλμένοι παρ' αὐτοῦ. Πόσα καὶ πόσα

πολύμοχθα, σκέψεις, λόγοι, ἐνέργειαι, παθήματα, χαῖραι δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὸ δόγμα τοῦτο τῆς Ἱεραποστολικῆς ζωῆς, καθ' ὃ οἱ λειτουργοὶ τοῦ Εὐαγγελίου οὕτως ἐπιτελοῦσι τὸ θεῖον αὐτῶν ἔργον, ὡς «ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διάκονοι»; Θλίψεις, ἀνάγκαι, στενοχωρίαι, πληγαί, φυλακαί, ἀκαταστασίαι, κόποι, ἀγρυπνίαι, νηστεΐαι, τόσσαι ἄλλαι ἐπιπονοὶ περιστάσεις ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἤκησε τὸ ἔργον τοῦ κηρύγματος ἦσαν ἀνίκανοι νὰ μειώσωσι τὸν ζῆλον αὐτοῦ. Πάντα ταῦτα ἐνικῶντο διὰ τῆς ὑπομονῆς· τὸ πᾶν διὰ τὸν Ἀπόστολον ἦτο νὰ φέρῃ καρπὸν τὸ κήρυγμά του ἐπὶ πάσῃ θυσίᾳ. Μετὰ τὴν προσωπικὴν ταύτην διήρχοντο οἱ Ἀπόστολοι τὸν βίον «διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας... ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες, ὡς πτωχοὶ πολλοὺς δὲ πλουτιζόντες, ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες».

K.

ΠΕΡΙ ΤΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΟΞΦΟΡΔΗΣ ΚΑΙ ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΟΥ Γ'.

Ἡ ἐκφρασις λύτης διὰ τὴν ἐκ τῶν συνεδρίων τούτων συστηματικὴν ἀποχὴν τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἠνάγκασε τοὺς καθολικοὺς κύκλους νὰ δώσωσι τὰς ἀναγκαίας δικαιολογητικὰς διασαφήσεις, ἐφ' ὅσον καὶ γενικῶς καὶ, εἰδικώτερον, ἐπὶ τῶν ἀγγλικανῶν, ἡ ἀποχὴ αὕτη ἢ φαίνεται ἀνεξήγητος ἢ ἀποδίδεται εἰς στενὰς ἀντιλήψεις καὶ ἑλλειψιν συμπαιδείας πρὸς τὸ ζήτημα τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος.

Εἰς τὸν ἀμερόλητον παρατηρητὴν—λέγουσιν—δυνατὸν νὰ φανῆ παράδοξον ὅτι, ἐνῶ οἱ ἐκ πάντων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου χριστιανοὶ συνεργάζονται πρὸς εὐρεσιν τρόπου θεραπείας τῶν διαιρέσεων τῶν καὶ πρὸς συνένωσιν τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας εἰς ἓν σώμα ματρουοῦν ὁμοφώνως περὶ τοῦ Χριστοῦ ἐνώπιον ἐνός κόσμου ἀπολέσαντος αὐτὸν ἢ μηδέποτε γνωρίζοντα αὐτόν, ἢ Ἐκκλησία, μόνη ἐκ πάντων τῶν Χριστιανικῶν ὀργανισμῶν, ἀρνεῖται νὰ συμμετάσχῃ τῆς προσπάθειας ταύτης. Τοῦτο δὲ ἀποβαίνει ἔτι παραδοξότερον ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι αὕτη ἢ ἰδέα εἰς ἐπήκοον πάντων διακηρύττει ὅτι ἡ οὐσιώδης ἀποστολή τῆς συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἐλάτῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς ἐνότητα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ, πάντοτε δὲ ἀντίστη κατὰ τῆς διαιρέσεως καὶ ἐθρογήτησιν αὐτῆν ὅπως δῆποτε καὶ ὁ τουδῆποτε ἐκδηλωθεῖσαν. Ἐἰν τούτοις ἀνεκαθεν ἀνεκατάδη κατὰ πάσης συμμετοχῆς εἰς τὰς ἐνωτικὰς κινήσεις τῶν τελευταίων ἐκατὸν ἐτῶν, στερεῶς δὲ ἀπέκλιτε πᾶσαν ἐπαναληφθεῖσαν πρόσκλησιν ὅπως παράσχῃ τὴν βοήθειάν τῆς εἰς τὰ προπολεμικὰ καὶ μεταπολεμικὰ σχετικὰ συνέδρια. Ἡ τοιαύτη στάσις τῆς ἀπιστηρῶς ἐπεκρίθη χαρακτηρισθεῖσα ὡς ἑλλειψις χριστιανικῆς ἀγάπης.

Ἀλλὰ, κατὰ τοὺς ἐκφράζοντας τὴν ἐπίσημον ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο ἀντίληψιν τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἡ στάσις τῆς αὕτης δὲν ἀποτελεῖ ζήτημα κοιλτικῆς, ἀλλ' εἶνε ζήτημα ἀρχῶν. Καθ' ἣν δῆλα δὴ στιγμὴν ἢ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία ἤθελε μετᾶσχει ἐνεργῶς, πλήρως καὶ εὐλαβικῶς τῶν τοιούτων συνδιασκέψεων, ἢ στάσις τῆς αὕτης θὰ ἐσήμαινεν ὀλοκλη-

ρωτικὴν ἀπάρνησιν τοῦ ὅτι πιστεύει ὅτι παρέλαβε παρὰ τοῦ Χριστοῦ, θὰ ἀπεδείκνυε δὴλα δὴ ἑαυτὴν ἀπιστον πρὸς τε Αὐτὸν καὶ πρὸς ἑαυτήν. Ἄλλαις λέξεσιν, ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία, ἀπέχουσα τῶν κινήσεων τούτων, ἀκολουθεῖ τὴν λογικὴν τῶν πεποιθήσεών της.

Ἀπὸ τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων ἀπετέλει συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας ὅτι, ἐφ' ὅσον ἀνετέθη εἰς αὐτὴν ἡ ἀποστολὴ οὐ μόνον εἰς πάντι τὰ ἔθνη, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας, ἡ ἐνότης της δὲν ἔτρεπε νὰ διασπασθῆ, εἰς τοῦτο δ' ὀφείλεται ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀποδεχθῆ διδασκαλίαν ἄλλην εἰ μὴ μόνην τὴν ἑαυτῆς. Αὕτη εἶναι ἡ περὶ ἑαυτῆς ἀντίληψις τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄλλ' ἐάν, λέγουσι, θλίβεται διὰ τὰς ἀμαρτίας τῶν ἐκ τῶν μελῶν της ἀναξίων, τῶν αἰτίων τῶν ἐν τῷ παρελθόντι ἀπολειῶν της, δὲν δύναται νὰ ἐπωμισθῆ τὴν ἐνοχὴν τῆς ὁμολογίας ὅτι μία ἄλλη πίστις δύναται νὰ ἦνε ἐξ ἴσου ἀληθὴς πρὸς τὴν ἰδικὴν της, ἢ ὅτι ἡ Ἐκκλησία δύναται νὰ διαιρεθῆ εἰς ἐξωτερικῶς ἀνεξαρκήτους ὀργανισμούς. Ὅλ' ἀπετέλει ἀπάρνησιν ἑαυτῆς τοιαύτη στάσις της, αὐτὴ δ' ἀκριβῶς ἡ στάσις καὶ ἀποτελεῖ τὴν προϋπόθεσιν τῶν τοιούτων παγκοσμίων διασκέψεων. Ἐφ' ὅσον αὐτὸς οὗτος ὁ σκοπὸς τῆς ἐνωτικῆς κινήσεως εἶνε ἡ ἐνωσις τῶν μερῶν εἰς ἓν ὅλον, τοῦτο σημαίνει ὅτι τὰ μέρη χρήζου ἐνώσεως, τὸ δὲ ὅλον ἄρα ταύτην τὴν σιγμὴν εἶνε διηρημένον. Ἐάν δ' ἠθέλεν ἀντιταχθῆ ὅτι αὐτὴ ἡ Ρώμη προσεῦχεται ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῶν πάντων εἰς μίαν Ἐκκλησίαν, τοῦτο πράττει συνειδυία ὅτι αὐτὴ ἔχει τὴν ἐνωσιν καὶ αὐτὴ εἶνε ἡ ἐνωσις ἐκείνη, πρὸς τὴν ὁποίαν οἱ λοιποὶ ὀφείλουσι ν' ἀνήκουσι. Τοιαύτην ὅμως θέσιν οὐδεμίαν τῶν μετεχόντων τῆς ἐνωτικῆς κινήσεως τῆς «Πίστews καὶ Τάξεως» ἀξιοὶ δι' ἑαυτήν, διότι πάσαι ἐξ ἴσου ζητοῦν τὴν ἐνωσιν. Ἡ τοιαύτη διάθεσις δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ ὁμολογουμένως ὡς πανηγυρικὴ ἔκφρασις ταπεινοφροσύνης καὶ μετανοίας διὰ τὸ «ἀμαρτία» τῆς διασπάσεως, ὡς τοιαύτη δὲ εἶνε ἀξία τοῦ βαθυτάτου μας σεβασμοῦ· ἀλλ' εἰς ὅτι ἐπιμένομεν εἶνε ἡ πίστις εἰς τὴν ἐνότητα τῆς σημερινῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Κατὰ ταῦτα, ἡ παρουσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης εἰς τὸ ἐν λόγῳ συνέδριον θὰ ἐσήμαινε ὀριστικὴν ἀπάρνησιν τῆς πιστεῶς της εἰς τὸ ἀδιαίρετον τῆς Ἐκκλησίας, θὰ ἔπαυε δὴλα δὴ νὰ ἦνε ὅτι εἶνε. Ὅποτε ἐν τῇ πραγματικότητι θὰ προῦξεναι τὴν μεγίστην τῶν ζημιῶν εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐνώσεως, διότι θὰ ἐστέρει τὸν κόσμον ἐνὸς ἰδεώδους, τοῦ ἰδεώδους τῆς μηδέποτε διασπασθείσης ἐνότητος, τὴν ὁποίαν σήμερον αὐτὴ μόνη διακρατεῖ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, τῶν τε χριστιανικῶν καὶ τῶν μὴ χριστιανικῶν.

Ἐκ τῆς τοιαύτης ὅμως ἀντιλήψεως τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ συμπερανθῆ ὅτι ἡ ἀπέναντι τῆς ἐνωτικῆς ταύτης κινήσεως τῶν παγκοσμίων τούτων Ὄργανώσεων στάσις της περιορίζεται εἰς ταύτην τὴν ἀποχὴν της. Τὸ γεγονός ὅτι οὐδέποτε κατέδικασεν αὐτὰς ἐπισήμως ἢ καὶ ἀπλῶς ἀντενήργησε κατ' αὐτῶν ἢ τὰς ἀπαδοκίμασας μαρτυρεῖ, ὅτι οἱ Πάπαι Ρώμης οὔτε διὰ τῆς ἀπ' αὐτῶν ἀποχῆς τῶν, οὔτε ἐν τῇ πρὸς τοὺς πιστοὺς διδασκαλίᾳ των ἔδειξαν ὅτι αἰσθάνονται πρὸς αὐτὰς ἀδιαφορίαν. Τοῦναντίον, ἡ ἀποχὴ των εἶνε ἐνδειξις τῆς εἰλικρινεστέρως ἀγάπης. Ἐδὲν συμπροσευχόμεθα μετὰ τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν

σχισματικῶν διότι μαρτυροῦμεν ὑπὲρ τῆς προσευχῆς, τὴν ὁποίαν ἐγκατέλειψαν διὰ νὰ ἐκλέξουν προσευχὴν ἰδικὴν των, ἡ στάσις μας δ' αὕτη ἀποτελεῖ τὴν καλύτεραν ὑπηρεσίαν ἢ νὰ προσφέρωμεν εἰς τὸ ἔργον τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος. Αἱ συγκεντρώσεις τῶν ἐν λόγῳ Ὄργανώσεων ἀποδεικνύουν πόσον βαθὺ ἐν τῇ συνειδήσει τῶν χριστιανῶν εἶνε τὸ αἶσθημα ὅτι οἱ διαιρέσεις των ἀποτελοῦν σκάνδαλον καὶ μομφήν, διότι γνωρίζοντες πραγματικῶς ὅτι ἡ Ἐκκλησία πρόκειται νὰ ἦνε μία, ἀναζητοῦν τρόπους ἐπιτεύξεως τῆς ἐνότητος, ἀλλὰ χωρὶς νὰ πληρώσωσι τὴν ἀναπόφευκτον τιμὴν τῆς ὑποταγῆς εἰς τὴν αὐθεντίαν. Τοῦτο ὅμως ἀποτελεῖ ματαίαν ἐκζητήσιν, ἡ δὲ ἀδυναμία καὶ ἡ ἀνυπαρξία τῆς Γενεῦς (Σ Ε, ἐννοεῖται ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν) εἶνε ἀπλῶς μία ὡρὰ εἰκὼν τῆς θέσεως οἰκουμένης παγκοσμίου συνεδρίου συγκεκμημένου ἐκ σαφῶς ἀντιτιθεμένων πρὸς ἀλλήλας καὶ ἀμοιβίως ζηλοτύπων ομάδων».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ διεθνὴς ἠθικὴ.

Ὁ Πρόεδρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Ρούσβελτ ἐβροντοφώνησε κατ' αὐτὰς μερικὰς ἀληθείας ἀποτελούσας δομύτατον μαστίγιωμα κατὰ τῆς διεθνούς ἀνομίας, ἡ ὁποία κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἀπειλεῖ σοβαρώτατα τὸν πολιτισμόν. Αἱ ἐλπίδες, αἱ ἐπὶ ὀλόκληρον δεκαετίαν στηριχθεῖσαι ἐπὶ τῆς διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Κ.τ.Ε. ἐκφρασθείσης ἀποφάσεως ὅπως μὴ χρησιμοποιηθῶσι πλέον τὰ ὄπλα πρὸς λύσιν οἰαςδήποτε μεταξὺ ἐθνῶν διαφορᾶς, ἀπέβησαν φροῦδαι, διότι, ἀντὶ τῆς ἡρεμῆσεως τῶν πνευμάτων, τοῦναντίον δσημέραι ἐνδυναμοῦνται ὁ διεθνὴς τρόμος ἐκ τῆς διαρκῶς αὐξανομένης διεθνούς ἀνομίας καὶ ἀλληλοσυνεωρίας. Ἀπόδειξις εἶνε οἱ ἀκήρυκτοι καὶ οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι, θύματα τῶν ὁποίων εἶνε κατὰ κανόνα οἱ ἄμαχοι πληθυσμοί. Τὰ διαφερόμενα ἔθνη, ἐνῶ κινῶν κατ' ἀλλήλων στρατιάς τεραστίας καὶ ἐπιστρατεύουν πάντα τὰ μηχανικὰ πολεμικὰ μέσα πρὸς ἀλληλεξόντωσιν, διακηρύττουσι ὅτι δὲν πολεμοῦν ἐπισήμως, ἀλλ' ἀνεπισήμως ἀλληλεξοντιώνονται, καὶ τοῦτο ὀνομάζεται «διεθνὴς ἠθικὴ». Ὁ Πρόεδρος Ρούσβελτ ἔφησε φωνῆν ὑπὲρ ἐπικρατήσεως τῶν ἀρχῶν τῆς διεθνούς ἠθικῆς, ἀλλ' οἱ λαοὶ οὐδέποτε τὴν διέκριναν εἰς τὰς σχέσεις τῶν ἐθνῶν, διότι οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες ἐφαρμόζουσι εἰς τὰς σχέσεις τῶν ἄντων διευθυνόμενων χωρῶν ἠθικὴν ἄκρως ἀντίθετον πρὸς τὴν κοινῶς ἐνθυμίζουσαν τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων ἠθικὴν, δὴλα δὴ τὴν ἀνηθικότητα.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος δὲν συνήλθεν εἰς νεωτέραν συνεδρίαν ἕνεκα τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συνήλθε εἰς πρώτην συνεδρίαν τῇ 1 Ὀκτωβρίου, ὡς ἤδη ἀνεγράψαμεν. Κατ' αὐτὴν ὁ Μακαρ. Πρόεδρος ἐποίησεν τὴν ἐν τῷ φύλλῳ τούτῳ δημοσιευμένην εἰσήγησιν ἐπὶ τῶν ὑπὸ συζήτησιν θεμάτων. Τὴν παρελθούσαν δευτέραν συνεδρίαν εἰς δευτέραν συνεδρίαν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας κατήρτισε τὴν ὀριστικὴν ἡμερησίαν διάταξιν, ἐκτὸς τῶν εἰσηγηθέντων θεμάτων,

προσθέσασα και έτερα, οίον: επί του ζητήματος της μορφώσεως του έφημεριακού Κλήρου και του οικονομικού ζητήματος γενικώς της Έκκλησίας, επί του τυπικού της Έκκλησίας, επί της εκδόσεως των συγγραμμάτων των Πατέρων της Έκκλησίας και της ίδρύσεως Έκκλησιαστικού Γυμνασίου. Την δέ Τετάρτην συνελεύσασα εις συνεδριάν η Έπαρχία ώρισεν 15 Έπιτροπάς εκ των μελών αυτής: προς μελέτην των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως. Αί Έπιτροπαι ήρξαντο συντόμως εργαζόμεναι, έλπίζεται δε ότι από της προσεχούς Δευτέρας θ' άρχίσωσιν επί συζητήσεαι: επί των εισηγήσεων και των προσημαστων αυτών.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Περί τα μέσα του καρ. Μαΐου ο Σεβ. Μητροπολίτης Ίουδιωτης κατέθεσεν εν Βουλαβάνη της κεντρικής Αφρικής τον Θεμέλιον του έπ' ονόματι του τιμίου Προεδρόμου τη συνοδωρή εύσεβών εύσεργετών και δωρητών άναγερομένης ναού της κοινότητος.

— Η Α. Θ. Π. ο Πατριάρχης έπιστρέψας εις Αλεξάνδρειαν κατηνθύνθη εις τον ναον του άγ. Σάββα, ένθα εν μέσω του ύπολεξιμένου αύτόν Ιερού κλήρου άνάπεμψε εύχαριστήριον δήριον επί τη αίτια επανόδου.

— Απο τη: 1 έν. μηνός, τά καθήκοντα του Γενικού Πατριαρχικού Έπιτροπου ανέλαβεν ο Σεβ. Μητροπολίτης Κερθαγένης Κωνσταντίνος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Κατ' είδησιν: εκ Βελιγραδίου, η ορθόδοξος Έκκλησία Σερβίας φέρεται κερδήτασα εν τη προς την κυβέρνησιν διαφορά ώς προς την ύπόθεσιν του κογκορδάτου, δεθέντος δε η κυβέρνησις απέρριψε να μη φέρη το ζήτημα και εις την Γερουσίαν, ύποσχέθη δε να τιμωρήση τους εκ των άστυνομικών χρησιμοποιήσαντας βίαια μέσα προς καταστολήν των φηρσευτικων διαδηλώσεων και επιθεσιν κατά των κληρικων, επί τούτοις δε να παραιτηθή του δικαιώματος συμμετοχής εις την εκλογήν Πατριάρχου. Έναντι της τούτης στάσεως της κυβερνήσεως η Έκκλησία ύπέσχετο να άνακαλέση τον εις πολιτικούς επιβληθέντα άφορισμόν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Έπί τη συμπληρώσει δωδεκαετίας από της άνακηρύξεως της έν Πολωνία ορθοδόξου Έκκλησίας εις αυτοκέφαλον, περί τα μέσα του παρελθόντος Σεπτεμβρίου έτελέσθη έν τω καθεδρικόφ ναφ άρχιερατική δοξολογία.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ

Πρό τινος η έν Λιθουανία ορθόδοξος Έκκλησία επληγύρισε την ένορξιν της λειτουργίας ορθοδόξου Θεολογικής Σχολής έν τω Πανεπιστημίοφ Ρίγας. Η Σχολή αυτή προωρισταί προς έξυπηρετησιν των άναγκών των έν πάσαις ταίς παρά την Βαλτικήν χώρας ορθοδόξων Έκκλησιών, ήτοι της Λιθουανίας, της Έσθονίας και της Φιλανδίας. Έπί τη εύκαιρία ταύτη έτελέσθη εύχαριστήριος δοξολογία τελεταρχούντος του Πρωθιεράρχου της έν λόγω Έκκλησίας Σεβ. Μητροπολίτου Αύγουστίνου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ

Κατά τάς παραμονάς της νέας συνόδου της Κοινοίας των Έθνων ο νέος υψιστάτωρ της Αιθιοπίας Χαϊλέ Σελασιέ δι' άποστρεφής του έν γράμματι προς τους προληθάρχας των Χριστιανικών Έκκλησιών παρεκάλεσεν ίπως έν ονόματι των χριστιανικών άρχών στηρίξωσιν την ώραν του διά προσευχής και κατακρίσεως των όμωτήτων, των διαπραττομένων—ώς λέγει—έν Αβυσσινία υπό των ταλών και κατονομαζομένων έν ιδίω προσηρημένω ύλαν ήματι. Το έν λόγω γράμμα εινε χειρόγραφον έν μυχρικη γλώσση, συνοδεύεται δε υπό άγγλικής μεταφράσεως.

ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΩΝ

Ο 13ος Άρχιεπίσκοπος Ουτρέχτης Σεβ. Andrew Rinkel έχαιροτονήθη υπό δύο δυνάμεις—παλαιοκαθολικών Έπισκόπων και ένός έλβετου «χριστιανο-καθολικού» Έπισκόπου, εινε δε ο πρώτος έγγαμος Έπίσκοπος των Παλαιοκαθολικών.

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

**ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ
I. Μητρόπολις Αττικής και Μεγαρίδος**

Προκειμένου να ανακηρύξωμεν ύποψηρίους διά την

διανεργηθησομένην εκλογήν τακτικού έφημερίου του Ιερού ναού της Κυμής της Θεοτόκου Κοροπίου, καλιύμεν τους βυλομένους να καταλάβωσι την ώς άνω θέσιν και έχοντες τά υπό των άρθρων 82 και 83 του κωδ. νόμου 5139 «περί ένορξικών ναών έφημεριών και Γ.Α.Κ.Ε.» άπαιτούμενα προσόντα, ίνα μέχρι της 5ης Νοεμβρίου εκ. υποβάλλωσιν ήμιν σχετικήν αίτησιν μετά των υπό του νόμου άπαιτούμενων πιστοποιητικών διά τή περιφέρειαν. Έν Κηφισία τη 5η Οκτωβρίου 1937. † Ο Αττικής και Μεγαρίδος Ιάκωβος.

I. Μητρόπολις Ναυπαιτίας και Εύρυτανίας

Καλοΰμεν τους βυλομένους και έχοντας τά νόμιμα και κανονικά προσόντα όπως έντός ενός μηνός από ύμεσρον υποβάλλωσιν τη καθ' ήμάς Ιερά Μητροπόλει τά υπό του άρθρου 83 του κωδικοποιηθέντος νόμου 5139 «περί ένορξικών ναών, έφημεριών κ.λ.π.» όριζόμενα πιστοποιητικά, προσκειμένου να προβλημεν εις άνακήρυξιν ύποψηρίων Ιερέων της χηρευούσης ένορίας Κάτω Άγιος Βλάσιος. Έν Ναυπία τη 15 Σεπτεμβρίου 1937. † Ο Ναυπαιτίας και Εύρυτανίας Γερμανός.

I. Μητρόπολις Μαντινείας και Κυνουρίας

Καλοΰμεν τους βυλομένους να καταλάβωσι την χηρευούσαν θέσιν ενός έφημερίου της ένορίας άγιου Νικολάου Τεγέας της κοινότητος Τεγέας πρώην Πιάλι της έπαρχίας ήμων, όπως υποβάλλωσιν μέχρι της 15ης Οκτωβρίου εκ. αίτησιν μετά των άπαιτούμενων πιστοποιητικών. Έν Τριπόλει τη 3-Χ-1937. † Ο Μαντινείας και Κυνουρίας Γερμανός.

I. Μητρόπολις Φθιώτιδος.

Χηρευούσης της θέσεως τακτικού έφημερίου της ένορίας Άνθοχωρίου, προσκαλοΰμεν τους βυλομένους να καταλάβωσι την θέσιν ταύτην και έχοντας τά από του άρθρου 82 του νόμου 5139 «περί ένορξ. ναών και έφημεριών» όριζόμενα προσόντα, όπως έντός δεκά ήμερων από της δημοσιεύσεως της παρούσης υποβάλλωσιν εις τά γραφεία της Ι. μητροπόλεως, τά υπό του άρθρου 83 του αύτου νόμου προσβλεπόμενα πιστοποιητικά. ΈνΛαμία τη 2 Οκτωβρίου 1937. † Ο Φθιώτιδος Άμβρόσιος.

**ΔΙΑ ΤΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ**

Παρακαλοΰνται οι κ.κ. Γραμματείς των Ιερών Μητροπόλεων όπως πάναν προκηρύξωσιν εκλογήσ Ιερέων η δημοπρασίαν διαβιβασζομένης προς την «Έκκλησίαν» συνοδευόμεναι προς την «Έκκλησίαν» συνοδευόμεναι άπκριτικώς με δοχ. 100 επ' ονόματι του Διαχειριστού του περιοδικού κ. Κ. Μπόνη.

	ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ
<u>ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ</u>	
Διά τους Ιερούς ναούς και τάς Ιεράς μονάς	Λοχ. 100
Διά τους λαϊκούς	» 60
Διά τους κληρικούς και Ιεροσπουδαστάς	» 30
	σελίλ. 10
<u>ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ</u>	» 3
	» 3

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διευθύνουσα Έπιτροπεία:

† Ο Αθηνών ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ο Εδέσσης ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ
† Ο Ξάνθης ΙΩΑΚΕΙΜ

Υπεύθυνος, Π. Σ. Μανωλέσης

Τύπος «Φαίνορας» όδός Αραουζάτου 4, Τηλ. 54-229